

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Variis Generibus, Causis, Atque Exitu Persequutionum,
Quas pij hoc in mundo peregrinantes patiuntur**

Lens, Jean de

Lovanii, 1578

Ex ipso perseque[n]di modo & imitatione persecutoru[m] superioris
aetatis facilè elucere quo spiritu nostri persecutores agitentur. Cap. 51.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30324

*Romphaea nam caelestium
Vindex erit voluminum
Tanti veneni interpretem
Linguam perurens fulmine.*

Dubium non est igitur, quin ea qui faciunt pietatis se hostes esse, piorumq; omnium factis profiteantur. Quos proinde cur iugere vereamur illis, de quorum impia crudelitate prophetæ verbis ea conscripta deploratio est? Deus venerunt *Psal. 78.* Gentes in hæreditatem tuam, polluerunt templum sanctum tuum: posuerunt Hierusalem in pomorum custodiam, posuerunt morticina feruorum tuorum escas volatilibus cæli, carnes sanctorum tuorum bestijs terræ. Ac rursus in alio *Psal. 79.* Psalmo: Cibabis nos pane lachrymarum, & potum dabis nobis in lachrymis in mensura. Posuisti nos in cōtradictionem vicinis nostris, & inimici nostri subsannauerunt nos. Et infra de ecclesiæ vinea loquitur & queritur: Exterminauit eam aper de sylua, & singularis ferus depastus est eam. Sed non dubitans Propheta piissimus, grauissimis hisce malis remedium afferri diuina virtute posse: Deus, inquit, virtutum conuertere, respice de cælo & vide, & visita vineam istam. Incensa igni & suffossa, ab increpatione vultus tui peribunt. Alio quoq; in Psalmo persecutorum hostiumq; nostrorum superbiam, atrocitatem sacrilegam, & delendæ religionis studium, pulchrè diuinus Psalter expressit: Leua, inquit, manus tuas in superbias eorum, quanta malignatus *Psal. 73.* est inimicus in sancto? Et gloriati sunt qui oderunt te in medio solennitatis tuæ, posuerunt signa sua, & non cognouerunt sicut in exitu super summum. Quasi in sylua lignorum securibus exciderunt ianuas eius in idipsum, in securi & ascia deiecerunt eam. Incenderunt igni sanctuarium tuum in terra, polluerunt tabernaculum nominis tui. Dixerunt in corde suo cognatio eorum simul; Quiescere faciamus omnes dies festos diei à terra. Signa nostra non vidimus, iam non est propheta, & nos non cognoscet amplius. Usquequo Deus improperabit inimicus, irritat aduersarius nomen tuum in finem?

*Ex ipso persequendi modo & imitatione superioris ætatis
persecutorum, elucere facile quo spiritu nostri
persecutores agitentur.*

CAPVT LI.

O S

Quan-

DE VARIIS PIORVM

Q Vanquam autem sceleratum satis erat res sacras & diuinas, imò verò & Deum ipsum superosque omnes persequi, si tamen persequutionis modum ac speciem, id est, si furorem, si rabiem, si omnis iustitię ordinis prætermissionem attenderis, tum multò magis perferri hæc diuina patientia potuisse mirabere. Nam etsi impij cultus accusari populus Christianus meritò potuisset, num idcirco priuata cuiusquam autoritate & libidine diripi tēpla? num sacræ vestes ac preciosa vasa, & aureæ, argenteæque imagines in priuatos ac proprios vsus conuerti, nullo ordine, nulla publica autoritate debuerunt? Quam res hæc speciem nisi sacrilegæ violentiæ & rapinæ præ se ferat? Atqui vel ipsam mali speciem, ab euangelicis scilicet hominibus & reformatis Christianis, vitari sedulò oportuit, si tamē Apostolo obtemperandum tunc erat dicenti: Ab omni specie mala abstinete vos. Cui profectò iam inde à principio obtemperarunt veri Christiani, studiosèq; cauerunt, ne quid è templis idolorum aut clam surriperetur per suos, quod id furto grauius esse non nescirēt, aut ne vi adhibita quicquam in iisdem confringeretur, ne iure, vt sacrilegi puniri viderentur. Itaq; Tertullianus Scapulæ præfecto, Christianos vti sacrilegos criminanti, respondit non eos modò nullo in sacrilegio, sed neq; in furto ab illo fuisse vnquam deprehensos. Eos quoq; Christianos Elibertinum cōcilium vetat inter Christi martyres recēseri, qui in delubris Gentilium vim facere, & idola confringere deprehensi, ob eam illic causam trucidati fuissent. Nec verò hic mihi exciderunt rara quorundam facta, sanctorum velut Theodori martyris, qui Maximiano Imperatore cum miles esset, idolorum phanum incendit. Eiusmodi facta populus Christianus, mirari maluit in paucis, quàm in multis approbare atque imitari. Expectanda enim erat Gentilium principum conuersio, vt per eos ipsos euangelica iam veritate illustratos, id est, accepta legitima potestate, templa euerterentur, & fictitij contererentur dij. Nam quem alioqui fructum suæ insolentiæ cōsequutus fuisset populus Christianus, nisi vt minus euangelio crederetur, quòd illorum oportebat modestia & patientia commendari, ac longè lateque propagari? Hinc non modò non inferebant priores vim aliquam, sed neque reluctabantur, nec se aduersus iniustam violentiam, inquit Cyprianus, quamuis nimius

*August. epi-
stola 50.*

& co.

& copiosus Christianus populus vlciscabatur. Quod ipsum & Tertullianus significauit, Si enim hostes extraneos, in nobis vis numerorum & copiarum? Testis etiam est Eusebius lib. II. hist. cap. 22. in seditione paganorum aduersus fideles, propter simulachra, quanta modestia & patientia se gesserit populus Christianus, multo tamen numero & potentia superior, idq; imperante pijsimo Theodosio. Sicuti enim diuinam expectabant vltionem, vt ferrent patienter illatas iniurias, sic diuinam præstolabantur virtutem, vt ad prædicationem euangelij conuersis Gentibus, nulla ab ipsis vi adhibita, tanquam suo languore, cultus impius concideret. Quos si imitari isti, simulata aliquantò diutius modestia & patientia potuissent, vberiore sanè prouectu nouitium euāgelium suum disseminauissent. Verum inter diuinum & sathanicum spiritum hoc interest, quòd ille dum tranquillos & placidos animorum motus efficit, prudentiæ non excutit rationes, sicque ad agendum accendit vt etiam illuminet. Hic verò dum eos quos possederit, turbido furore exagitat, nihil habere pensi, nihil modestiæ sinit. Itaque & sæuitum ab illis in Dei ministros est, pro cuiusque priuata libidine, cum neque sicarios, neque tyrannos tollere è medio liceat, auctoritate priuata. An sibi fortasse Heliam imitati videbuntur, qui ad torrentem Cyson Baalaticos sacerdotes interfecit? sed quæ in istis excellens vitæ virtus? quæ prophetica reuelatio? quod miraculum conspectum est, vt diuino spiritu & auctoritate facere illa viderentur? Quenam obsecro scintilla diuini spiritus collucere potuit in ijs quæ commissa sunt per scelera furiosorū, per luxurias vinolentorum, per tyrannidem raptorum, per crudelitatem homicidarum? Imò verò quæ non potius crudelitatis oblectatio euidentissime apparuit, tardis, inusitatis, ac ludibriosis suppliciorū generibus exquirendis, vt se antiqui illius draconis & leonis spiritu plenos esse, manifestissime & factis ostenderent, & voce loquerentur? Deinde illi prophætæ Balaam publico populi assensu atque iudicio, nihil ipso rege repugnante apprehensi sunt, ac tum demum à Propheta interempti. Num simile quicquam habet sacrilega & cruenta istorum violentia ad quam mundus cohorrui, sub professione Christianæ mansuetudinis, istiusmodi delitescere feras, admiratus? Et illa

Ca. 37. Apo-
logetici.

Lib. 2. Trip.
hist. cap. 20.

Ibidem.

DE VARIIS PIORVM

illa denique in idolorum cultores commissa sunt, quorum tolerari impium cultum in illa repub. minimè oportebat. Hæc verò noui euāgelij rabida crudelitas efferata est in Dei sacerdotes, quorum ministerio non idolis aut dæmonibus, sed vni omnium domino sacrificium offerebatur, quod eiusmodi non erat, vt id iam tolli conueniret, sed ita profus institutum diuinitus, vt eo Domini mors annuncianda esset, donec ad iudicandum ipse veniret. Siquidem & hoc Dominus per Hieremiam prophetam prædixerat, non defuturos in populo Christiano, qui offerrent sacrificia sacerdotes: Si potest, inquit, pactum meum irritū fieri cum die, & pactum meum cum nocte, vt non sit dies & nox in tempore suo, & pactum meum irritum esse poterit cum David seruo meo, vt non sit filius qui regnet in throno eius, & leuitæ & sacerdotes ministri mei. An verò ignorant cum in hos sæuierit, in eosdem sese sæuisse in quos bacchata Gentilitas est? in quos inuecta est cæca æmulatio Iudæorum? quos Arriani, quos Donatistæ, quos cæteri hæretici & schismatici, præ cæteris semper sunt acerrimis odijs persecuti? Agnoscuntne igitur vel ex ipso furore suo, quinam sint sacerdotes Dei? quæ sit ecclesia & domus Christi? qui sint Dei serui, quos diabolus infestet, qui sint Christiani quos Antichristus semper impugnet? furore dementes suo, feruntur in sacerdotes & ministros Christi: hoc ante ipsos fecit Gentilitas, quæ Leone teste, in electissima quæque Christi membra, & eos maximè qui sacerdotalis erant ordinis, sequebat. Id ipsum & sæuissimum fecit Genfericus, cuius rabidus furor præclaros pontifices multos, ac nobiles sacerdotes, suppliciorum generibus diuersis extinxit. Ac ne illos dicant non fuisse tum, vt modò sunt, sacrificos (quid enim non audent multi cum os perficuerunt?) audiunt beatum leuitam Laurentium Sixto dicentem: Tu nunquam sine ministro sacrificium offerre consueueras. Intelligunt, si veteres dignantur libros euoluere, beato Laurentio tanquam diacono, commissam Dominici sanguinis dispensationem: euersa legunt altaria, quæ sine visibili sacrificio, nulla esse debuerunt, & euersis vel ereptis ecclesijs, sacerdotes secretioribus vt poterant locis, adeoque ipsis in carceribus diuina reperiunt mysteria celebrasse. Religiosorum seu monachorum detestantur institutum, & cum plus nõ possunt, ore vipereo rodere mordereq;

non

Hiere. 33. d

*Serm. de S.
Laurentio.*

*Victor in
hist. et Aug.
libro contra
Donatistas,
post collatio-
nem cap. 4.*

non desistunt. Hoc & Donatista Petilianus (vt omittam cæteros) fecit: quem testatur August. ore maledico in monasteriorum & monachorum vituperationem, differendo perrexisse, arguisseque falsò Augustinum, quod hoc vitæ genus ab eo esset institutum. Affligunt eosdem & torquent, & occidunt cum possunt. Hoc ante ipsos fecit & Valens Arrianus imperator, qui feris quondam barbaris monachos innumeros trucidandos obiecit. Fecit hoc ipsum & ante Valentem Constantius, à quo in Alexandrinam urbem Georgius quidam missus, adiunctis Gentilium Iudæorumque turmis, præter infanda alia, monachos etiam pedibus conculcatos oppressit. Euertüt templa funditus & domos orationis nullas stare patiuntur. Testis est Eusebius hoc idem fieri iussisse Diocletianum, vt solo templa & oratoria Christianorum æquarentur, cunctaque illic reperta flammis traderentur absumenda voracibus. In sacratissimum Domini corpus aut impias manus immittunt, aut pedibus conculcant: an non hoc ipsum Arrianos fecisse deplorat Hilarius? & Donatistas Optatus Mileuitanus? Illos enim hic alloquens: Quid est, inquit, altare nisi sedes corporis & sanguinis Christi? Ac paucis interpositis, Hòc modo estis Iudæos imitati, Illi manus iniecerunt Christo in cruce, à vobis percussus est in altari. Victor quoq; Vticensis libro primo persecutionis Vandalicæ: Arriani, inquit, tempore quo sacramenta Dei populo porrigebàtur, introeuntes maximo cum furore, corpus Christi & sanguinem pauimento sparserunt, & illud pollutis pedibus calcauerunt. Hæc igitur ætatis nostræ hostes, neque primi neque soli fecerunt, diligenterque cauerunt ne prioribus cessisse hac in parte viderentur. Quæ si nunquam nisi ab impijs & sacrilegis atq; ipsorum etiam qui modò similia faciunt, sententia & voce damnatis, perpetrata sunt, & si facta eadem pij omnes, quamcunque in ætatem inciderint, vehementer sunt detestati, quid dubitamus hæc in Deum piosque omnes esse hostilia pronuntiare, ob eaque nostrorum temporum infœlicitatem omnibus lachrymis deplorare?

Tam graues fidelium persecutiones ob merita peccatorum nostrorum euenire solere.

CAPVT LII.

Quam

Contra literas Petilianæ

Lib. 5. Tyrip. cap. 28.

Lib. 3. ecclesiast. hist. c. 3

Lib. 6. contra Parmenianum